# KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2019/429,

## 11. jaanuar 2019,

## millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2017/821 seoses tina, tantaali, volframi ja kulla tarneahelaga seotud hoolsuskohustuse süsteemide hindamise ja tunnustamise metoodika ja kriteeriumidega

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrust (EL) 2017/821, millega kehtestatakse konflikti- ja riskipiirkondadest pärit tina, tantaali, volframi ja nende maakide ning kulla liidu importijatele tarneahelaga seotud hoolsuskohustus, ([1]) eriti selle artikli 8 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

(1) Mineraalsed loodusvarad on suure arengupotentsiaaliga, kuid konflikti- või riskipiirkondades võivad need soodustada vägivaldse konflikti puhkemist või jätkumist, takistades püüdlusi arengu, hea valitsemistava ja õigusriigi poole. Sellistes piirkondades on konflikti ja mineraalide ebaseadusliku kaevandamise vahelise seose katkestamine ülimalt tähtis tegur rahu, arengu ja stabiilsuse tagamisel.

(2) Määrusega (EL) 2017/821 kehtestatakse tina, tantaali, volframi ja kulla Euroopa Liidu importijatele hoolsuskohustused, mis hakkavad kehtima 1. jaanuarist 2021. Kõnealuse määruse eesmärk on tagada läbipaistvus ja anda kindlustunne konflikti- ja riskipiirkondadest hankeid tegevate liidu importijate ning sulatuskodade ja rafineerimistehaste tarnetavade suhtes.

(3) Olemas on juba mitu vabatahtlikku tarneahelaga seotud hoolsuskohustuse süsteemi, millel on määrusega (EL) 2017/821 samad või sarnased eesmärgid. Määrus (EL) 2017/821 võimaldab komisjonil tunnustada süsteeme, mis juhul, kui mineraalide või metallide liidu importija neid tulemuslikult rakendab, võimaldavad asjaomasel importijal kõnealust määrust järgida.

(4) Seetõttu on vaja kehtestada metoodika ja kriteeriumid, mida komisjon kasutab selle kindlaksmääramiseks, kas ta peaks süsteemi tunnustama.

(5) Määruse (EL) 2017/821 põhjenduses 14 on muu hulgas ette nähtud, et tarneahelaga seotud hoolsuskohustuse süsteemide nõuded tuleks viia kooskõlla OECD hoolsuskohustuse suunistega ja need peaksid vastama sellistele menetlusnõuetele nagu sidusrühmade kaasamine, kaebuste esitamise kord ja reageerimisvõime. Selles põhjenduses on ka ette nähtud, et liidu importijad vastutavad jätkuvalt isiklikult hoolsuskohustuse täitmise eest, olenemata sellest, kas nad on hõlmatud komisjoni tunnustatud tarneahela hoolsuskohustuse süsteemiga.

(6) Määruse (EL) 2017/821 nõuded on kooskõlas OECD suunistega. Et tagada kooskõla ka käesoleva määruse ja OECD töö vahel, tuleks komisjoni tarneahelaga seotud hoolsuskohustuse süsteemide tunnustamise metoodika ja hindamiskriteeriumide alusena kasutada OECD metoodikat tootmisharu programmide kooskõla hindamiseks OECD mineraale käsitlevate suunistega (edaspidi „OECD metoodika“).

(7) Vajaduse korral tuleks enne tunnustamistaotluste komisjoni poolse hindamise lõpuleviimist konsulteerida OECD sekretariaadiga ja viimatinimetatule tuleks anda võimalus esitada arvamus aruande eelnõu ja esialgsete järelduste kohta.

(8) Liikmesriikide pädevad asutused vastutavad määruse (EL) 2017/821 kohaldamise ning tõhusa ja ühtse rakendamise eest kogu liidus. Komisjon peaks seetõttu jagama liikmesriikide pädevate asutustega teavet tunnustamistaotluste ning oma hinnangute kohta, et anda neile võimalus komisjoni hindamistööle tõhusalt kaasa aidata.

(9) Määruse (EL) 2017/821 artikli 8 lõikes 3 on sätestatud, et komisjon võtab arvesse süsteemiga hõlmatud erinevaid tootmistavasid ning hindab ka süsteemi riskipõhist lähenemist ja meetodit, mida kasutatakse konflikti- ja riskipiirkondade tuvastamiseks, ning selle loetletud tulemusi.

([1]) ELT L 130, 19.5.2017, lk 1.

(10) Käesolev määrus ei hõlma juba tunnustatud süsteemide kontrollimist ega nõudeid, mis on seotud süsteemide muutmisega aja jooksul, kuna neid küsimusi vaadeldakse määruse (EL) 2017/821 artikli 8 lõigetes 4 ja 5.

(11) Liit peaks püüdma teha koostööd teiste jurisdiktsioonidega, kui see on asjakohane, et toetada OECD hoolsuskohustuse suunistega kooskõlas olevate hoolsuskohustuse süsteemide arendamist ja rakendamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

*Artikkel 1*

**Reguleerimisese ja kohaldamisala**

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse eeskirjad metoodika ja kriteeriumide kohta, mis võimaldavad komisjonil hinnata, kas tina, tantaali, volframi ja kulla tarneahelaga seotud hoolsuskohustuse süsteemid muudavad ettevõtjate jaoks määruse (EL) 2017/821 nõuete täitmise lihtsamaks, ja mis aitavad selliseid süsteeme tunnustada vastavalt kõnealuse määruse artiklile 8.

2. Käesolevat määrust kohaldatakse ainult süsteemidele ja süsteemide osadele, mis on seotud määruse (EL) 2017/821 kohaldamisalasse kuuluvate metallide ja mineraalidega, nagu on sätestatud kõnealuse määruse 1. lisas.

*Artikkel 2*

**Mõisted**

1. Käesolevas määruses kasutatakse määruses (EL) 2017/821 sätestatud mõisteid.

Kasutatakse ka järgmisi mõisteid:

a) „süsteem“ – tarneahelaga seotud hoolsuskohustuse süsteem või hoolsuskohustuse süsteem, nagu on määratletud määruse (EL) 2017/821 artikli 2 punktis m;

b) „taotluse esitaja“ – üksus, mis on esitanud või kavatseb esitada taotluse süsteemi tunnustamiseks;

c) „süsteemi omanikud“ – määruse (EL) 2017/821 artikli 8 lõikes 1 osutatud üksused;

d) „süsteemis osalevad ettevõtjad“ – füüsilised või juriidilised isikud, keda auditeeritakse vastavalt süsteemi nõuetele või kes on süsteemiga muul viisil seotud või osalevad selles viisil, mida süsteemi kohaselt neilt selle standardite ja põhimõtete täitmiseks oodatakse;

e) „OECD metoodika“ – OECD metoodika tootmisharu programmide kooskõla hindamiseks OECD mineraale käsitlevate suunistega, kaasa arvatud selle lisa, avaldatud koos OECD teatisega COM/DAF/INV/DCD/DAC(2018)1;

f) „hoolsuskohustuse üldpõhimõtted“ – OECD metoodika 1. lisa A jaos esitatud põhimõtted;

g) „kordustaotlus“ –

i) taotlus seoses süsteemiga, mille kohta on juba esitatud vähemalt üks varasem taotlus, mis tunnistati vastuvõetamatuks või jäeti rahuldamata või võeti tagasi;

ii) taotlus seoses süsteemiga, mille tunnustamise on komisjon tühistanud;

h) „tunnustamise üldtingimused“ – artiklis 4 sätestatud tingimused;

i) „konkreetsed hindamiskriteeriumid“ – artiklis 5 sätestatud kriteeriumid.

2. Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse OECD metoodika mõistet „tootmisharu programm“ mõistega „süsteem“ samas tähenduses.

*Artikkel 3*

**Taotlustele esitatavad nõuded ja taotluste vastuvõetavus**

1. Süsteemide omanikud võivad taotleda komisjonilt nende väljatöötatud ja jälgitavate süsteemide tunnustamist kooskõlas käesoleva artikliga.

2. Et taotlused oleksid vastuvõetavad, peavad nad sisaldama järgmist teavet:

a) taotleja isikuandmed;

b) isiku, kes vastutab hindamise eest ja on seega komisjoni kontaktisik, nimi ja kontaktandmed;

c) süsteemi eesmärkide kirjeldus, süsteemiga hõlmatud metallid ja mineraalid, süsteemis osalevate ettevõtjate liigid ning millises väärtusahela osas need ettevõtjad tegutsevad;

d) teave taotluse ulatuse kohta, mis selgitab, kas taotlus on seotud süsteemi konkreetse osa või väärtus- või tarneahela konkreetse osaga;

e) tõendid, et süsteemi poliitika ja standardid on kujundatud kooskõlas tarneahelaga seotud hoolsuskohustuse põhimõtetega, nagu on sätestatud määruse (EL) 2017/821 artikli 2 punktis d, mis on kooskõlas OECD suuniste 1. lisa viieastmelise raamistikuga;

f) süsteemis osalevate ettevõtjate ja muude üksuste loetelu, kes on süsteemi liikmed või sellega muul viisil seotud;

g) kui see on kättesaadav, siis muu hinnang süsteemi kohta, kaasa arvatud taotleja enda hinnang süsteemile, teise jurisdiktsiooni pädevate asutuste hinnangud ja kolmanda isiku hinnangud;

h) kui asjakohane, siis taotluse ja varasema taotluse suhe.

3. Taotluse esitajad võivad lisada muud teavet, mida peavad asjakohaseks.

4. Komisjon teeb 45 kalendripäeva jooksul alates taotluse kättesaamisest kindlaks, kas taotlus on vastuvõetav, ja teavitab sellest taotluse esitajat.

5. Kui komisjon on seisukohal, et lõike 2 punktis e osutatud tõendid on esitatud, kuid puudub lõikes 2 osutatud muu teave, teavitab ta taotluse esitajat õigeaegselt ja igal juhul enne lõikes 4 sätestatud tähtaja möödumist ning palub taotluse esitajal täiendada taotlust 30 kalendripäeva jooksul.

6. Kui komisjon on seisukohal, et lõike 2 punktis e osutatud tõendeid ei ole esitatud või kui taotluse esitaja ei täienda taotlust enne vastavalt lõikele 5 kehtestatud tähtaja möödumist, tunnistab ta taotluse vastuvõetamatuks ja teavitab sellest taotluse esitajat ning ei jätka taotluse edasist hindamist.

7. Taotluse esitamisega nõustuvad süsteemi omanikud, et süsteemi suhtes rakendatakse käesolevas määruses ette nähtud hindamist. Taotluse esitajad võivad siiski oma taotluse igal ajal tagasi võtta.

*Artikkel 4*

**Samaväärsuse tunnustamise üldtingimused**

1. Süsteemi tunnustatakse samaväärsena, kui süsteemi hoolsuskohustuse üldpõhimõtted, süsteemis osalevatele ettevõtjatele esitatavad nõuded ja süsteemi konkreetsed ülesanded on kooskõlas määruse (EL) 2017/821 alusel kohaldatavate nõuetega.

2. Lõike 1 nõuded loetakse täidetuks, kui komisjon on seisukohal, et süsteemi vastavalt OECD metoodika 4. jaole täielikult kooskõlas olevaks hinnatud tingimused on täidetud, võttes aluseks komisjoni hinnangu kõikidele kohaldatavatele konkreetsetele kriteeriumidele ning arvestades nii süsteemi põhimõtteid ja standardeid kui ka seda, kuidas süsteem neid rakendab.

*Artikkel 5*

**Konkreetsed hindamiskriteeriumid**

1. Komisjon hindab süsteemi OECD metoodika 1. lisas esitatud kohaldatavate konkreetsete kriteeriumide alusel kooskõlas artiklitega 6, 7 ja 8.

2. Komisjon määrab iga üksiku hindamise puhul kindlaks OECD metoodika 1. lisa iga konkreetse kriteeriumi olulisuse, võttes arvesse hinnatava süsteemi olemust, ulatust ja eripära. Komisjon kaalub sel eesmärgil OECD metoodika 1. lisas märgitud konkreetsete kriteeriumide kohaldatavust. Komisjon võib vajaduse korral kaaluda OECD metoodika 1. lisas märgitud konkreetsetest kriteeriumidest kõrvalekaldumist, et tagada hindamise vastavus määruse (EL) 2017/821 kohaldamisalale ja nõuetele, võttes muu hulgas arvesse üksuste liiki, kellele kõnealuse määruse kohustused laienevad.

*Artikkel 6*

**Taotluses esitatud teabe täiendamine, et võimaldada konkreetsete kriteeriumide hindamist**

1. Komisjon täiendab vajaduse korral vastuvõetavates taotlustes sisalduvat teavet, et ta saaks teha kohaldatavate konkreetsete kriteeriumide hindamise vastavalt artikli 5 lõikele 2. Eelkõige võib ta:

a) vaadata läbi sellised dokumendid, mida komisjon peab oluliseks, näiteks süsteemi alusmäärus või samaväärsed ja muud poliitikadokumendid ning kontrollida süsteemi asjaomaste komisjonide pädevust, süsteemis osalevate ettevõtjate auditiaruandeid, ekspertide ja oluliste sidusrühmade aruandeid, süsteemi kohta esitatud muid hinnanguid, kaasa arvatud taotleja hinnangut, teiste jurisdiktsioonide pädevate asutuste hinnanguid ja kolmanda isiku hinnanguid ning vaadata läbi muu asjakohase teabe süsteemi juhtimise kohta;

b) korraldada vestluse süsteemi esindajate, süsteemis osalevate ettevõtjate juhtkonna, audiitorite ja muude asjaomaste sidusrühmadega;

c) osaleda süsteemis osalevate ettevõtjate auditites, mida teostab kolmas isik süsteemi nõuete alusel, ja neid jälgida ning vastavaid auditiaruandeid hinnata.

2. Komisjon võib lõike 1 rakendamisel nõuda taotluse esitajalt lisateabe või dokumentide esitamist ning küsitlustes ja kolmanda isiku tehtavates auditites osalemise hõlbustamist.

3. Komisjon määrab kindlaks, milline lisateave on vajalik, et tal oleks võimalik teostada kõikide kohaldatavate konkreetsete kriteeriumide hindamist. Komisjon võib sel eesmärgil võtta arvesse OECD metoodika 2. jaos esitatud suuniseid.

*Artikkel 7*

**Konkreetsete kriteeriumide hindamise metoodika**

1. Iga kohaldatava konkreetse kriteeriumi hindamisel võetakse arvesse süsteemi põhimõtete ja standardite ülesehitust ning nende rakendamist süsteemi raames kooskõlas OECD metoodika punktiga 3.2.

2. Komisjon teeb kindlaks, kas süsteem on vastavalt OECD metoodika punktile 3.2 kõikide kohaldatavate konkreetsete kriteeriumidega täielikult või osaliselt kooskõlas või ei ole nendega kooskõlas.

3. Kohaldatavate konkreetsete kriteeriumide hindamisel ei võeta arvesse süsteemi võimalikke põhimõtteid, standardeid, tegevust ja muid aspekte, mis ei ole seotud metallide ja mineraalide tarneahelatega seotud hoolsuskohustusega, millele laieneb määrus (EL) 2017/821; samuti ei võeta arvesse kõnealuse määruse kohaldamisalast välja jäävate ettevõtetega seotud poliitikat ja muud teavet, välja arvatud juhul, kui taotluses seda sõnaselgelt nõutakse ja komisjon on sellega nõustunud.

4. Komisjon võib taotluse hindamisel arvesse võtta süsteemi võimalikku asjakohast hindamist, mille on teinud usaldusväärsed kolmandad isikud, isegi kui sellised hindamised ei ole taotlusele lisatud.

5. Kohaldatavate konkreetsete kriteeriumide hindamisel, mille puhul süsteem tugineb täielikult või osaliselt teise süsteemi põhimõtetele, standarditele ja tegevusele või taotluse esitaja välisele sarnasele üksusele, võetakse arvesse seda, kas:

a) süsteemi raames on tehtud selliste üksuste usaldusväärne hindamine ja kuidas on sellised hindamised asjakohased või kuidas neid hoitakse asjakohasena ja ajakohastatakse ning

b) kas sellised üksused on süsteemid, mida on käesoleva määruse kohaselt samaväärsena tunnustatud.

*Artikkel 8*

**Hindamisaruanne**

1. Komisjon koostab aruande, milles esitatakse tema hinnang sellele, kas süsteem vastab tunnustamise üldtingimustele ja kohaldatavatele konkreetsetele kriteeriumidele. Aruanne koostatakse vastavalt lõigetele 2, 3 ja 4.

2. Aruande eelnõu esitatakse taotluse esitajale, kellele antakse 15 kalendripäeva selle kohta märkuste esitamiseks.

3. Pärast taotluse esitajalt saadud märkuste läbivaatamist konsulteerib komisjon seoses aruande eelnõuga vajaduse korral OECD sekretariaadiga ja võib esitada talle lisadokumente, mis on OECD sekretariaadile vajalikud arvamuse sõnastamiseks. Komisjon palub OECD sekretariaadil esitada oma arvamus 30 kalendripäeva jooksul. Arvamuses käsitletakse eelkõige tunnustamise üldtingimuste ja konkreetsete kriteeriumide hindamist.

4. Komisjon koostab lõpparuande hiljemalt üheksa kuu jooksul pärast seda, kui ta on tunnistanud taotluse vastavalt artiklile 3 vastuvõetavaks, välja arvatud juhul, kui ta teatab taotluse esitajale eelnevalt, et koostab aruande hiljem.

*Artikkel 9*

**Tunnustamise üldtingimusi käsitlevale järeldusele järgnev menetlus**

1. Kui komisjon on seisukohal, et samaväärsena tunnustamise üldtingimused põhinevad täielikult käesolevas määruses sätestatud hindamismetoodikal, järgib ta määruse (EL) 2017/821 artikli 8 lõikes 3 ettenähtud menetlust.

2. Kui komisjon on seisukohal, et artiklis 4 sätestatud samaväärsena tunnustamise üldtingimused ei ole täidetud, teavitab komisjon sellest taotluse esitajat ja liikmesriikide pädevaid asutusi ning annab taotluse esitajale artikli 8 lõikes 1 osutatud lõpliku hindamisaruande ärakirja.

*Artikkel 10*

**Kordustaotlused**

1. Kordustaotlust ei saa esitada kaheteistkümne kuu jooksul alates artikli 9 lõikes 2 või artikli 3 lõikes 6 ettenähtud teatest või taotluse tagasivõtmisest.

2. Erandina lõikest 1 võib esitada kordustaotluse sama süsteemi kohta kolme kuu jooksul pärast lõikes 1 osutatud teateid, kui kohaldatavatest konkreetsetest kriteeriumidest vähem kui kümnele protsendile antud paremast hinnangust piisaks artiklis 4 sätestatud samaväärsuse tunnustamise üldtingimuste täitmiseks.

3. Kordustaotlustes esitatakse kogu artikli 3 lõikes 2 osutatud teave, isegi kui osa sellest teabest sisaldus eelnevates taotlustes.

4. Lisaks artikli 3 lõikes 2 osutatud teabele sisaldab eelnevalt rahuldamata jäetud süsteemi kordustaotlus üksikasjalikku teavet kõikide meetmete kohta, mis on võetud seoses konkreetsete kriteeriumidega, mida komisjon ei pidanud oma hinnangus, mis käsitles kõige viimast rahuldamata jäetud taotlust, täielikult kooskõlas olevaks.

*Artikkel 11*

**Määruse (EL) 2017/821 artikli 8 lõike 6 ja artikli 8 lõike 7 kohaselt võetavad meetmed**

1. Määruse (EL) 2017/821 artikli 8 lõike 6 ja artikli 8 lõike 7 kohaldamisel järgib komisjon käesoleva artikli lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud korda.

2. Kui komisjon teeb tunnustatud süsteemis kindlaks puudused, teatab ta sellest süsteemi omanikule ja annab süsteemi omanikule parandusmeetmete võtmiseks aega kolm kuni kuus kuud. Komisjon võib seda tähtaega puuduste laadi arvesse võttes pikendada.

3. Süsteemi omanik teavitab komisjoni võetud parandusmeetmest lõike 2 kohaselt kehtestatud tähtaja jooksul. Teade peab sisaldama põhjendatud tõendeid selle parandusmeetme kohta.

4. Komisjon ei algata määruse (EL) 2017/821 artikli 8 lõike 7 teises lõigus esitatud tunnustamise kehtetuks tunnistamist enne käesoleva artikli lõike 2 kohaselt kehtestatud tähtaja möödumist.

*Artikkel 12*

**Läbipaistvus ja konfidentsiaalsus**

1. Komisjon asutab registri süsteemide kohta, mida ta on samaväärsena tunnustanud ja teeb selle üldsusele kättesaadavaks. Komisjon tagab registri õigeaegse ajakohastamise iga kord, kui ta tunnustab samaväärsust või tühistab tunnustuse.

2. Artikli 8 lõikes 1 osutatud aruanne tehakse üldsusele kättesaadavaks, kui komisjon süsteemi samaväärsena tunnustab. OECD sekretariaadi arvamus aruande eelnõu kohta tehakse samuti üldsusele kättesaadavaks, kui OECD sekretariaat ei nõua, et tema arvamus jääks konfidentsiaalseks.

3. Komisjon tagab, et kogu teavet, mida komisjon, taotluse esitajad või käesoleva määruse kohaselt hindamisele kaasa aidanud füüsilised või juriidilised isikud peavad konfidentsiaalseks, käsitletakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1049/2001 ([2]).

*Artikkel 13*

**Koostöö ja toetus**

1. Taotluse esitajad tagavad, et komisjonile antakse juurdepääs kogu teabele, mida komisjon peab konkreetsete kriteeriumide hindamiseks vajalikuks, kaasa arvatud osalevate ettevõtjate küsitlustele kaasaaitamine ning kolmanda poole tehtavatest audititest osavõtmine.

2. Komisjon lõpetab või peatab oma hindamise, kui taotluse esitaja ei järgi lõike 1 nõudeid, ja teavitab vastavalt taotluse esitajat. Teates esitatakse põhjused, miks komisjon on oma hindamise lõpetanud või peatanud. Kui komisjon oma hindamise lõpetab või peatab, võib süsteemi omanik esitada kordustaotluse mitte varem kui kaheteistkümne kuu möödumisel teate kuupäevast.

3. Komisjon jagab teavet vastavalt määruse (EL) 2017/821 artikli 10 lõikele 1 määratud liikmesriikide pädevate asutustega, et võimaldada neil oma hindamisele käesoleva määruse kohaselt tõhusalt kaasa aidata ja anda oma panus määruse (EL) 2017/821 tõhusasse ja ühtsesse rakendamisse.

Komisjon teeb eelkõige järgmist:

a) teavitab liikmesriikide pädevaid asutusi süsteemi omanikest, kes on taotlenud tunnustamist vastavalt artiklile 3 ja palub neil esitada hindamise jaoks oluline teave ja hinnangud;

b) teeb liikmesriigi pädeva asutuse taotlusel kogu taotluse sellele asutusele kättesaadavaks;

c) võtab vastavalt käesolevale määrusele arvesse kogu taotluse hindamise jaoks olulist teavet, mille liikmesriikide pädevad asutused on esitanud;

d) võtab arvesse liikmesriikide pädevate asutuste esitatud teavet, mille komisjon on seoses süsteemide puudustega kindlaks teinud, ja teavitab neid artikli 11 lõike 3 kohaselt esitatud teatest;

4. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile vajaduse korral ajakohastatud teabe käesoleva määruse rakendamise kohta ja võtab arvesse kogu selle rakendamise jaoks olulist teavet, mille Euroopa Parlament esitab komisjonile.

5. Komisjon võib lisaks artikli 8 lõikes 1 sätestatud konsulteerimisele konsulteerida OECD sekretariaadiga või paluda tema toetust käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmisel.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43).

*Artikkel 14*

**Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 11. jaanuar 2019

*Komisjoni nimel*
*president*
Jean-Claude JUNCKER